

Formandsberetning for DOPS 2003

Dansk Optisk Selskab har været inde i et år præget af udskiftninger både i bestyrelse og i redaktionen for DOPS-NYT, hvilket naturligvis har betydet, at vi har måttet ”genopfinde” mange arbejdsgange. Samtidigt må vi desværre også se tilbage på et år, der har været vanskeligt for mange DOPS medlemmer, derved at vores branche fortsat kan føle indflydelsen af et vigende marked. Blandt de mest håndgribelige og vanskelige problemstillinger i denne sammenhæng har været de beklagelige nyheder om kolleger, der grundet nedskæringer, har været nødt til at se sig om efter et nyt job.

Status for DOPS

Her kort før årsmødet har jeg fået oplyst at DOPS pr. 14. november 2003 har følgende antal registrerede medlemmer:

	2002	2003	Ændringer fra 2002
Firmamedlemmer	20	23	+3
Institutionsmedlemmer	6	6	-
Personlige medlemmer	161	151	-10
Studerende	45	46	+1
Æresmedlem	1	1	-
Gratis	4	5	+1

Dette bliver i alt til 242 medlemmer fordelt på ovennævnte kategorier. Vi kan således konkludere, at vi omkring antallet af firmamedlemmer er tilbage på niveauet for 2001, samt at vores antal studentermedlemmer her holdt sig på et konstant niveau. Det sted, hvor vi desværre må konstatere en tilbagegang er på antallet af personlige medlemmer, hvilket måske kan have en sammenhæng med de ovennævnte vanskeligheder indenfor Dansk optik. Imidlertid er det på ingen måde tilfredsstillende med et faldende personligt medlemstal, og vi må arbejde på, at den faldende tendens ikke vil fortsætte.

Optikkens tilstand i 2003

Optisk kommunikation

Som det blev klart udtrykt af Bjarne Tromborg på sidste års DOPS generalforsamling, så var året 2002 et år, hvor det gik jævnt ned ad bakke for optisk kommunikation, hvis man betragtede antallet af jobs og markedsudviklingen i øvrigt. Bjarne Tromborg påpegede også, at ECOC'2001 faktisk havde et stigende antal videnskabelige artikler i forhold til tidligere, men at dette næppe alene kunne fortolkes som en stigning i forskningsaktiviteten.

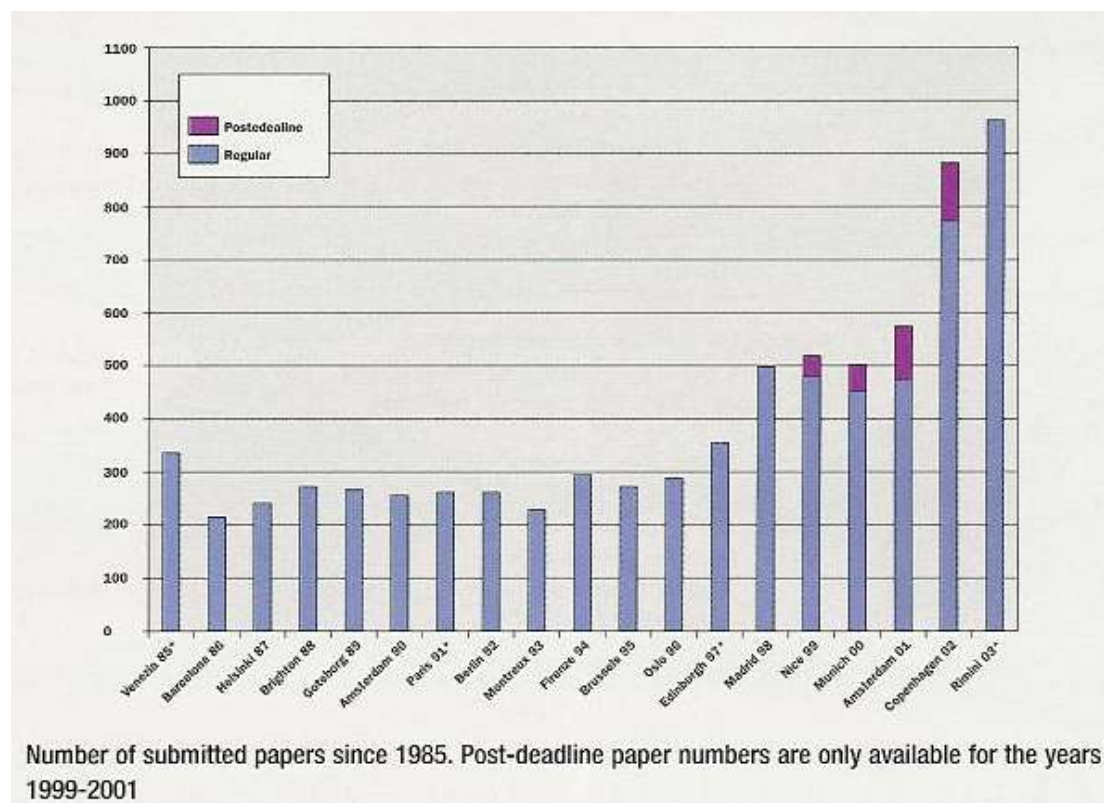
Hvis vi kigger på det forløbne år, så må vi desværre stadigvæk konstatere, at optikkens klart stærkeste område fortsat er under stærkt pres, og der har været med beklagelse, at vi flere gange i løbet af 2003 har måttet høre nyheder om fortsatte nedskæringer, og som følge heraf, at gode kolleger har måttet begynde at lede efter

nye ansættelser. Også på den danske front er vi blevet ramt, og vi har endog måttet sande, at også universitetsverdenen har været nødsaget til at begrænse medarbejderstaben og fjerne forskningsaktiviteter som følge af den økonomiske situation. Vi kan alle kun beklage denne udvikling, og forhåbentligt se frem til at det kommende år vil bringe bedre nyheder til kolleger og branchen som helhed.

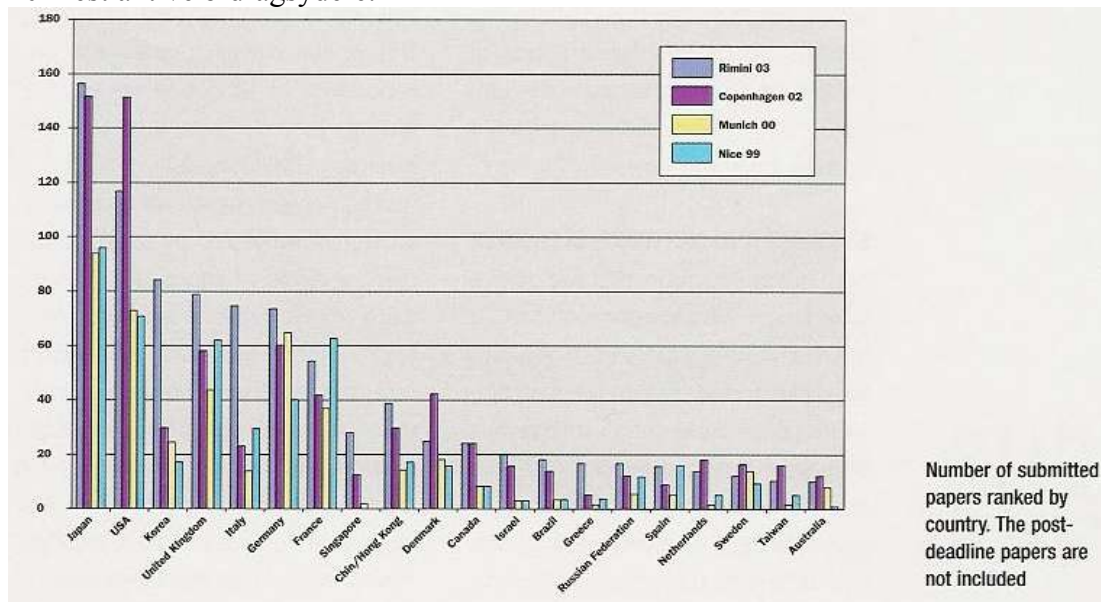
Før vi forlader emnet, vil jeg dog gerne tage tråden op fra sidste år omkring den videnskabelige aktivitet som det bl.a. afspejles på de internationale konferencer. Jeg har personligt haft fornøjelsen af at deltage i tre større konferencer i løbet af 2003 – nærmere bestemt OFC'2003 i Atlanta, USA (marts), CLEO/Europe-EQEC'2003 i München, Tyskland (Juni), og senest ECOC'2003 i Rimini, Italien (September). Heraf er både OFC og ECOC klart telekommunikationsorienterede og kan give et billede af de øjeblikkelige tendenser.

Det er for det første meget interessant at se, hvor forskelligt det vigende marked påvirker konferencerne, og vi måtte således som deltagere ved OFC'2003 bemærke, at organisatorerne ikke på nogen måde ville oplyse deltagerantallet, der givetvis var langt fra fordums tal på henved 37.000 deltagere i 2000, men som jeg stadigvæk vil tro har kunnet samle omkring 15.000 mennesker fra verden over i 2003 – altså et deltagerantal som svarer til det vi så for blot 5-6 år siden. Vi må ligeledes tilføje, at antallet af spændende videnskabelige præsentationer er fortsat stigende, omend udstillingen klart repræsenterede en faldende aktivitet.

På ECOC'2003 var billedet klart det samme mht. den stigende interesse for at publicere videnskabelige artikler. Der var således indsendt mere end 960 artikler fra 44 lande, hvilket svarer til en stigning på 20% i forhold til de flotte tal fra København i 2002. Den stigende tendens fremgår tydeligt af nedenstående figur, der er indskannet fra International Optical Communications, Autumn 2003, p.6, og som viser antallet af artikler på de seneste 19 års ECOC konferencer.

En anden sammenhæng, der er meget interessant fra et dansk synspunkt, er naturligvis antallet af artikler med dansk oprindelse på en sådan international konference, og vi kan også her kaste et blik på tidsskriftet International Optical Communications, Autumn 2003, p.7, hvorfra nedenstående figur stammer. Heraf ses, at dansk forskning bidrog med 25 artikler på ECOC'2003, hvilket bringer Danmark på en plads blandt de 10 mest aktive bidragsydere.

Vi kan således med tilfredshed se, at dette eksempel peger på, at dansk optik fortsat har en flot international position, og det er lovende for fremtiden, at vi på trods af et vanskeligt marked stadigvæk kan opvise et højt aktivitetsniveau.

”Non-Telecom” optik

Hvor den telekommunikationsorienterede optik har måttet gennemleve et år med nedgang eller i bedste fald stagnation, så er det tydeligt, at meget stor interesse samler sig om andre emner, som vi da afgjort også har stærkt repræsenteret i DOPS regi.

Vi ser således en meget stor interesse indenfor biomedicinsk optik, optisk sensorteknologi, display teknologi, LED belysning, optisk lagring, og ikke mindst højeffekt lasere til materialebearbejdning og medicinske anvendelser.

Disse emner var også stærkt repræsenteret på CLEO/Europe-EQEC'2003, hvor der over en 5 dages periode blev præsenteret mere end 1100 artikler fra nær ved 60 lande.

Jeg vil også gerne understrege, at især det biomedicinske område indenfor optikken er i betydelig vækst på internationalt plan, og at det er positivt, at vi gennem en tidlig dansk indsats på området har været i stand til også at få initieret nationale forskningsprojekter her.

Danske optik virksomheder og institutioner

Når vi ser på de ovennævnte områder er det vigtigt at bemærke, at der også efter et par vanskelige år, stadigvæk findes en lang række danske virksomheder og institutioner, der arbejder med optik, som en central del af deres virke. Dette er på fin måde afspejlet i den nye internetbaserede hvidbog ”Danish Optics Directory”, der er at finde under <http://www.dops.dk/directory>, og hvis redaktion vi skylder en stor tak (hvilket jeg vil vende tilbage til senere). Under firmaer kan man her finde følgende nævnt:

- Celcius Metech A/S, Copenhagen Dept.

- Crystal Fibre A/S
- Danfoss Analytical A/S
- Danish Institute of Fundamental Metrology
- ESKO-graphics A/S
- Ferroperm Optics A/S
- Ibsen Photonics A/S
- Kaleido Technology
- Koheras A/S
- Laser Interface Aps
- LuKa OptoScope
- MicMacMo Aps
- Micro Managed Photons A/S
- NKT Integration A/S
- OFS Fitel Denmark I/S
- OptoTel A/S
- Vir biosensor (Instrument division)

Selvom 2003 også har vist sig som et år med mindre aktivitet omkring opstart af nye virksomheder indenfor det optiske område, har der dog været lyspunkter. Her vil jeg gerne have lov til at fremdrage et nyt firma indenfor det medicinske optiske område, nemlig OCT Innovation Aps, der med Andreas Tycho i spidsen arbejder på at bringe optiske kohærenstomografi systemer fra forskningsmiljøerne og ud på de medicinske klinikker. Dette firmas dannelse er også et resultat af samarbejde mellem Forskningscenter Risø og COM/DTU gennem en årrække.

I forbindelse med forskningsinstitutioner, så er det også værd at nævne, at vores elektroniske hvidbog idag tæller følgende parter:

- Aalborg Universitet, Institute of Physics
- Risø National Laboratory, Optics and Fluid Dynamics Department
- Technical University of Denmark, IPL
- Technical University of Denmark, COM
- University of Aarhus, Department of Chemistry

Jeg har her valgt at liste de firmaer og institutioner, der pr. 17/11 2003 var at finde i vores oversigt, og jeg kan kun opfordre til at de medlemmer, der beklageligvis ikke er anført på ovenstående lister, til at benytte denne mulighed for let at blive fundet af folk som er interesserede i danske optiske aktiviteter.

NORTHERN OPTICS 2003

Dansk Optisk Selskab afholdt i juni 2003 vores egentlige årsmøde i samarbejde med de øvrige nordiske optiske selskaber. Mødet blev afholdt i Espoo, Helsinki i Finland og samlede ca. 200 deltagere. Jeg synes, at vi i denne sammenhæng skal starte med at sige tak til de finske værter, som gjorde et meget fint stykke arbejde, ligesom vi må takke Bjarne Tromborg for hans betydelige indsats som dansk repræsentant i organisationskomiteen. Mødets emner spredte sig over alle optikkens emner, og der præsenteredes ialt 140 arbejder (heraf 102 posters). Blandt disse præsentationer, har jeg talt at vi fra dansk side bidrog med 8 artikler.

Deltagerantallet, der ikke uventet var domineret af stærk finsk repræsentation, kan gøres op som følger:

Finland	114 deltagere
Sverige	43 deltagere
Norge	10 deltagere
Danmark	14 deltagere
Rusland	4 deltagere
UK	3 deltagere
Letland	3 deltagere
Tyskland	4 deltagere
Polen	2 deltagere
USA	1 deltager

Jeg vil gerne sige, at jeg mødte flere personer, der var lidt forundrede over den relativt svage danske repræsentation, men det kan nok også tilskrives, at der ikke alene i samme uge blev afholdt et meget besøgt biooptik symposium på Hven (arrangeret af Peter E. Andersen fra Forskningscenter Risø), men også at NORTHERN OPTICS 2003 var placeret netop ugen inden CLEO/Europe'2003 i München.

Det kan oplyses, at vi diskuterede om det var en god idé at fortsætte med fællesnordiske optik møder, og at det blev besluttet, at vi om tre år atter vil afholde fælles årsmøde. Dette NORTHERN OPTICS 2006 vil blive afholdt i Norge, og det nærmere tidspunkt vil bl.a. blive fastsat ud fra hensynet til at undgå helt eller delvis sammenfald med andre store optik konferencer.

Bestyrelsen

Den nuværende bestyrelse består af følgende medlemmer:

Anders Bjarklev, COM, DTU (Formand)
 Bjarke Rose, Ibsen Photonics A/S (Næstformand)
 Martin Kristensen, COM, DTU, (Kasserer)
 Peter E. Andersen, Risø
 Henrik Fabricius, Delta Lys og Optik
 Kent E. Mattsson, NKT Photonics A/S
 Kjeld Pedersen, Inst. for Fysik, Aalborg Universitet

Suppleanter:

Lars Koldbæk, Hamamatsu Photonics
 Torben Skettrup, Fysisk Inst., DTU
 Karsten Rottwitt, COM, DTU (Redaktør for DOPS-NYT)

Ifølge DOPS' vedtægter er formanden på valg hvert år, men kan genvælges. Den nuværende formand (Anders Bjarklev, COM) genopstiller. Bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert andet år, og suppleanter til bestyrelsen er på valg hvert år. I år er Henrik Fabricius, Kjeld Pedersen, Martin Kristensen, og Peter E. Andersen på valg som bestyrelsesmedlemmer, og Torben Skettrup, Karsten Rottwitt og Lars Koldbæk er på valg som suppleanter.

Alle undtaget Henrik Fabricius ønsker at genopstille. Bestyrelsen opstiller Jesper Falden Offersgård, DELTA Lys & Optik som nyt bestyrelsesmedlem.

Som revisorer opstilles Torben Jacobsen, Ibsen Photonics, og Lise Askjær.

DOPS sekretariat

Igennem det seneste år har Mai Klarskov fra Fysisk Institut, DTU varetaget sekretariatsfunktionen i DOPS. Arbejdet har også indebåret overførslen af materiale og arbejdsgange fra tidligere, og bestyrelsen vil gerne takke Mai for, at hun trods de ekstra byrder har holdt ved, og vi håber samtidig, at det nu indkørte samarbejdet kan fortsætte.

Bestyrelsesmøder i 2003

Bestyrelsen har holdt følgende møder i 2003:

- 17. januar, COM, DTU
- 4. april, FYS, DTU
- 25. august, OFD, Risø
- 29. oktober, NKT Research

DOPS aktiviteter

Som i de tidligere år udgøres de væsentligste aktiviteter i Dansk Optisk Selskab af DOPS-NYT, sponsorat og organisering af seminarer/workshops/konferencer, kurser og årsmødet.

DOPS-NYT

DOPS-NYT er uden tvivl selskabets væsentligste aktiv – ja, der er faktisk de medlemmer, der udtrykker det således, at de sætter lighedstegn mellem DOPS og DOPS-NYT.

Redaktionen består af følgende medlemmer:

Karsten Rottwitt, COM, DTU, Redaktør

Dan Birkedal, COM, DTU

Lars Koldbæk, Hamamatsu Photonics, Industrikontakter

Johnny H. Olsen, Studentervedhjælp

Som det blev beskrevet sidste år i Bjarne Tromborg's beretning for 2002, er layout arbejdet blevet overført til Glumsø Bogtrykkeri, hvilket skete med den hensigt, at redaktionsarbejdet skulle gøres en mere "overkommelig opgave".

Det har dog vist sig, at arbejdet muligvis er blevet mere overkommeligt, men at det bestemt stadigvæk er en meget stor opgave som redaktionen har på sine skuldre. Som Karsten Rottwitt senere vil informere os om i detaljer, så har det været en kæmpe opgave at få indhentet de forsinkelser som vi har måttet se omkring udgivelsen af DOPS-NYT. Status er at vi netop nu er ved at få årets tredje nummer af DOPS-NYT på gaden, og med udsigten til at vi faktisk er meget tæt på at have indhentet alle forsinkelser ved årets udløb, mener jeg at redaktionen om nogen har fortjent en kæmpe tak fra DOPS for deres meget store indsats i det forløbne år.

Vi håber, at DOPS vil kunne nyde godt af de indvundne erfaringer og vores meget kompetente redaktion også i de kommende år.

DOPS Hjemmeside

DOPS web master gennem det forløbne år har fortsat været Frederik D. Nielsen, som på det sidste har været assisteret af Kristian Hougaard. Vi er også bekendt med at

Peter E. Andersen har bidraget med et betydeligt stykke arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af den web-baserede årbog. Bestyrelsen er hele hjemmesideredaktionen meget taknemmelig for det meget store arbejde, der er udført omkring opbygning, opdatering og vedligehold af hjemmesiden. Den er i stigende grad en hjørnesten i DOPS profil, og kan på sigt måske gøre DOPS-NYT rangen stridig som vores væsentligste formidlingskanal.

Oplysningsfolder

I det forløbne år har der ikke været stor efterspørgsel på DOPS oplysningsfoldere. Jeg vil dog gerne opfordre til at interesserede henvender sig til DOPS sekretariat, idet vi især takket være Torben Skettrups indsats har fået foldere med korrekt adresse på sekretariatet klar.

Sponsorat af seminarer, workshops, konferencer

DOPS har i 2003 afsat 25.000 kr til støtte for symposier, konferencer og møder med optisk indhold. Puljen skal kunne støtte omkring 5 møder pr. år, og formålet er først og fremmest til stadighed at styrke optik-aktiviteter i Danmark, men også at fremme synligheden af selskabet. DOPS ønsker til gengæld at blive omtalt som (med)sponsor ved annonceringen af møderne. Man kan finde de nærmere betingelser samt ansøgningskema på DOPS hjemmeside.

Det skal også fremdrages, at DOPS bestyrelse har diskuteret at fortsætte denne støtteordning i 2004, og det er i enighed blevet besluttet, at et tilsvarende beløb vil kunne bevilges passende ansøgninger.

I 2003 har DOPS støttet følgende møder:

- Optical Communication in Denmark, Ibsen Photonics, 7. oktober 2003 (Organiseret af Micro Managed Photons, Alight Technologies, Kaleido Technology and Ibsen Photonics)
- BIOP symposium "Biomedical Optics '03", DTU, 28. oktober 2003 (Organiseret af OFD Risø – Thomas M. Jørgensen)

Internationalt samarbejde

DOPS er medlem af to internationale selskaber ICO og EOS. Overordnet kan vi blot gentage de faktuelle informationer, som Bjarne Tromborg listede sidste år, nemlig

International Commission for Optics (ICO):

ICO er en paraplyorganisation for territoriale komiteer (43 land) samt EOS, IEEE/LEOS, OSA og SPIE. På hjemmesiden <http://ico-optics.org> kan man finde detaljerede oplysninger om formål og aktiviteter. Kontingentet er på 450USD på årsbasis.

European Optical Society (EOS):

EOS er en paraplyorganisation for 17 nationale optiske selskaber i Europa. Den har tillige personlige og korporative medlemmer. Detaljer om EOS organisation kan læses på www.europeanopticalsociety.org.

I sidste års formandsberetning kan man læse, at det var planen, at der på generalforsamlingen for 2003 skal stemme om DOPS medlemskab af EOS og om størrelsen af et eventuelt medlemskontingent. Det nuværende kontingent er på 1,25 Euro pr. medlem. Det har imidlertid vist sig at være umuligt at nå dette mål, promært fordi der så sent som d. 20 oktober er blevet holdt et møde i Delft med direkte relation

til dette forhold. Vi har derfor valgt at fremlægge referatet fra Delft mødet, hvor det især er resolution 1, der er relevant for DOPS. På kort form ser det ud til at vi har 3 muligheder:

- 1) Fuldt gyldige medlemmer (branches)
- 2) Affiliated societies, med en eller anden forhøjet sats per medlem
- 3) Societal member, dvs for DOPS' vedkommende status quo

Martin Kristensen har deltaget i møder i EOS regi i løbet af sommeren, og har efter fremkomsten af ovennævnte referat formuleret et brev til EOS, hvori det beskrives, at DOPS sigter mod en fortsat løsning 3 i det kommende år, og at vi på generalforsamlingen i 2004 endelig beslutter vores tilknytning ved afstemning.

Specielle indsats i det forløbne år

Det er meget væsentligt, at vi husker at takke de af vores medlemmer, som gør en særlig indsats i forbindelse med udgivelser, møder osv.

- DOPS redaktionen – Karsten Rottwitt, Dan Birkedal og Lars Koldbæk
- Hjemmeside redaktionen - Frederik D. Nielsen, Kristian Hougaard og Peter E. Andersen
- Møde arrangører – Torben Skettrup og Bjarke Rose
- Virksomheder som støtter årsmødet

Øvrige kommentarer:

Iøvrigt er vil jeg gerne bemærke, at året i høj grad har været præget af skift i alt fra sekretariat, over DOPS-NYT redaktion, til bestyrelse og formand. Det er også klart, at vi i dette forløb har været ude for at ”gamle tiders dyder” har skullet genfindes. Mere præcist har jeg bemærket, at der er gået uforholdsmæssigt megen tid med at få ”samlet op på” ting, såsom rundsendelseslister, der ikke har været komplette etc.

Jeg vil derfor gerne bede om samtlige medlemmers forståelse for, at praktiske problemer ikke løser sig selv, og at vi kun kan løse disse ting, hvis vi bliver gjort opmærksomme på dem. Hvis der derfor er nogle af medlemmerne, der har bemærket uregelmæssigheder eller har savnet materiale, numre af DOPS-NYT etc., så lad bestyrelsen eller formanden det vide, således at vi kan få problemet løst.

Husk endelig på, at DOPS næsten udelukkende virker gennem frivillig indsats, og at der altid er brug for dygtige og flittige ”hoveder og hænder”, hvis initiativer det ofte er muligt at finde støtte til gennem DOPS.

DOPS Årsmødet 2003

Udover det fælles nordiske årsmøde holdt DOPS et en-dags møde d.20. november 2003 med generalforsamling om formiddagen og DOPS-PRIS uddeling samt videnskabelige indlæg om eftermiddagen. Der skal lyde en speciel tak til Bjarke Rose og Torben Skettrup for at arrangere årsmødet. Desuden skal Aline Møller have tak for at tage referat af DOPS generalforsamling. Referatet kan ligeledes findes på hjemmesiden.

COM, d. 9. december 2003

Anders Bjarklev